

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย
พ.ศ. ....

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย และการตรวจสอบรายชื่อตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมายให้สนับสนุนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนให้มากที่สุด เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๑๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่บัญญัติให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมายตามที่กำหนดในหมวด ๓ และหมวด ๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย
พ.ศ. ....

.....
.....
.....

.....
.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้
“ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และต้องไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

“ศาลากลางจังหวัด” หมายความว่ากรมถึง ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร

“ที่ว่าการอำเภอ” หมายความว่ากรมถึง สำนักงานเขตและที่ว่าการกิ่งอำเภอ

“สำนักงานเทศบาล” หมายความว่ากรมถึง ศาลาว่าการเมืองพัทยา

มาตรา ๕ ให้ประธานรัฐสภารักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๖ บุคคลผู้มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณา
กฎหมาย ต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในวันที่เข้าชื่อเสนอกฎหมาย

มาตรา ๗ วิธีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้อาจกระทำโดย
ผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมายหรือร้องขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง
เป็นผู้ดำเนินการ

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดร่วมลงชื่อในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยถูกต้องตาม
พระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้ถือว่า การเข้าชื่อนั้นมีผลสมบูรณ์และจะถอนการเข้าชื่อในภายหลังอีกมิได้

มาตรา ๘ เพื่อสนับสนุนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชน
ตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนหนึ่งร้อยคนขึ้นไปอาจร้องขอให้องค์กรเพื่อการ
ปฏิรูปกฎหมาย จัดทำร่างกฎหมายหรือบันทึกประกอบตามมาตรา ๑๑ หรือให้ความเห็นเกี่ยวกับ
ร่างกฎหมายหรือบันทึกประกอบดังกล่าวได้

ให้องค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมายดำเนินการตามที่ได้รับ การร้องขอตาม
วรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน

การร้องขอตามวรรคหนึ่งและกระบวนการให้การสนับสนุนการเข้าชื่อเสนอ
กฎหมายของประชาชนตามมาตรา นี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่องค์กรเพื่อการปฏิรูป
กฎหมายกำหนด โดยหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการสนับสนุน
การเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชน

มาตรา ๙ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอาจขอรับการสนับสนุนค่าใช้จ่าย
ในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายจากกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ
และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองกำหนดโดยประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐ ให้ประธานรัฐสภา มีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการเก็บรักษา
และการจัดการเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

ระเบียบตามวรรคหนึ่งเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๒
การพิจารณาร่างกฎหมายโดยรัฐสภา

ส่วนที่ ๑
กฎหมายที่เสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณา

มาตรา ๑๑ กฎหมายที่จะเสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาต้องจัดทำในรูปแบบของร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งต้องมีหลักการเกี่ยวกับเรื่องที่บัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย หรือหมวด ๕ แผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอต้องแบ่งเป็นมาตราที่ชัดเจนเพียงพอที่จะเข้าใจได้ว่ามีความประสงค์จะตรากฎหมายในเรื่องใด และมีหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นอย่างไร และมีบันทึกประกอบดังต่อไปนี้

- (๑) หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
  - (๒) เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ
  - (๓) บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ
- หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติให้กำหนดโดยชัดเจน

ส่วนที่ ๒
การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๑๒ เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมายครบจำนวนหนึ่งหมื่นคน ให้เสนอร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาต่อประธานรัฐสภา พร้อมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ ลายมือชื่อ และสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ที่มีรูปถ่ายและเลขประจำตัวประชาชนของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายและผู้แทนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายแต่ละคน

การแสดงรายละเอียดตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามแบบที่ประธานรัฐสภากำหนด

มาตรา ๑๓ เมื่อได้รับเรื่องการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ให้ประธานรัฐสภาตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง หากพบว่ามีข้อบกพร่องให้มีหนังสือแจ้งผู้แทนการเสนอกฎหมายทราบเพื่อดำเนินการแก้ไข

ในกรณีที่ปรากฏว่าจำนวนผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายไม่ครบจำนวนหนึ่งหมื่นคน ให้ประธานรัฐสภาแจ้งผู้แทนการเสนอกฎหมายทราบเพื่อดำเนินการจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอ

กฎหมายเพิ่มเติมให้ครบหนึ่งหมื่นคนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้ง ถ้าผู้แทนการเสนอ
กฎหมายไม่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ประธานรัฐสภามีคำสั่งจำหน่ายเรื่อง
คำสั่งจำหน่ายเรื่องตามวรรคสอง ไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิของผู้มีสิทธิ
เลือกตั้งที่จะร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมายนั้นใหม่

มาตรา ๑๔ ในกรณี que การเข้าชื่อเสนอกฎหมายถูกต้องครบถ้วน
ให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการประกาศรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายผ่านระบบเครือข่าย
สารสนเทศของสภาผู้แทนราษฎร และปิดประกาศไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ
สำนักงานเทศบาล ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ว่าการ ผู้ใหญ่บ้าน และเขตชุมชน
หนาแน่น ทั้งนี้เฉพาะในเขตท้องที่ที่ผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน
เขตชุมชนหนาแน่นตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ประธานรัฐสภา
กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๕ ผู้ใดมิได้ร่วมเข้าชื่อเสนอกฎหมายแต่มีชื่อในประกาศตามมาตรา ๑๔
มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อประธานรัฐสภาหรือบุคคลที่ประธานรัฐสภามอบหมายเพื่อ
ชิตชื่อของตนออกจากบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายภายในยี่สิบวันนับแต่วันปิดประกาศ
เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาคัดค้านตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ถือว่ารายชื่อของผู้เข้าชื่อ
เสนอกฎหมายเป็นรายชื่อที่ถูกต้อง และถ้ามีจำนวนไม่ครบหนึ่งหมื่นคน ให้ประธานรัฐสภามีคำสั่ง
จำหน่ายเรื่อง

ส่วนที่ ๓

การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยการจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีจำนวนตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไปประสงค์
จะขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ให้ยื่นคำขอ
พร้อมทั้งร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาและบันทึกประกอบต่อประธาน
กรรมการการเลือกตั้ง โดยจะยื่นต่อประธานกรรมการการเลือกตั้งโดยตรงหรือยื่นผ่านประธาน
กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่ผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายคนใดคนหนึ่งหรือผู้แทน
ผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายคนใดคนหนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ก็ได้

มาตรา ๑๗ เมื่อได้รับคำขอตามมาตรา ๑๖ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งจัด
ให้มีการประกาศให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกจังหวัดทราบว่าการเข้าชื่อเสนอกฎหมายใด และเปิด
ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมเข้าชื่อเสนอกฎหมายต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
หรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมอบหมาย ตามวิธีการ และภายในระยะเวลา

และสถานที่ที่ประธานกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด ทั้งนี้ ระยะเวลาดังกล่าวต้องไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศ

มาตรา ๑๘ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งประสงค์จะใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ต้องมอบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ที่มีรูปถ่าย และเลขประจำตัวประชาชนของตนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด หรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดมอบหมาย

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ประจำจังหวัดมอบหมาย ตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้ประสงค์จะใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามวรรคหนึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ผู้นั้นเข้าชื่อเสนอกฎหมายได้

มาตรา ๑๙ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาการเข้าชื่อเสนอกฎหมายใด ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด จัดทำบัญชีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายนั้นเสนอต่อประธานกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๐ เมื่อได้รับบัญชีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายใดจากคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดครบทุกจังหวัด ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งส่งร่างพระราชบัญญัติ และบันทึกประกอบพร้อมทั้งบัญชีเข้าชื่อเสนอกฎหมายนั้น ไปยังประธานรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป

กฎหมายใดที่มีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายไม่ครบหนึ่งหมื่นคน ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งแจ้งประธานรัฐสภาเพื่อจำหน่ายเรื่อง

ส่วนที่ ๔

การเสนอกฎหมายให้รัฐสภาพิจารณา

มาตรา ๒๑ เมื่อประธานรัฐสภาได้รับเรื่องการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ทั้งการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยการจัดการของ คณะกรรมการการเลือกตั้ง หากเห็นว่าหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติและจำนวนผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายถูกต้องครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้ส่งเรื่องไปยังประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการต่อไป

ในกรณีที่ประธานรัฐสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่ประชาชนเข้าชื่อเสนอ เป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องการเงิน ให้ประธานรัฐสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้น ไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อขอคำรับรองภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัตินั้น

การพิจารณาให้คำรับรองร่างพระราชบัญญัติตามวรรคสอง ให้นายกรัฐมนตรี คำนึงถึงความรวดเร็วและความสำคัญของการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติโดยประชาชน

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. .... แก้ไขล่าสุดวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2552

สถาบันพระปกเกล้า

มาตรา ๒๒ การจัดระเบียบวาระการประชุมร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมาย ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรคำนึงถึงความรวดเร็วและต่อเนื่องในการพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าว รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายดังกล่าวและประชาชนทั่วไป

ในการพิจารณาร่างกฎหมายตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่อาจได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นและประชาชนทั่วไปอย่างกว้างขวาง โดยอย่างน้อยต้องเผยแพร่ร่างกฎหมายดังกล่าวและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศของสภาผู้แทนราษฎร

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดส่งสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นตามวรรคสองไปประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่สองด้วย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี